ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии шурои диссертатсионии 6D.КОА-018 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон оид ба диссертатсияи Муминзода Маҳмадшариф Нозим дар мавзуи «Масъалаҳои назариявӣ ва таърихӣ-ҳуқуқии уҳдадории ҳарбӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.1. Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат пешниҳод шудааст

1. Диссертатсияи Муминзода Маҳмадшариф Нозим ба омӯзиши масъалаҳои назариявӣ ва таърихӣ-ҳуқуқии уҳдадории ҳарбӣ диққати ҷиддӣ равона карда шудааст. Дар шароити таҳаввулоти босуръати давлатдорӣ ва тағйирёбии муносибатҳои ҷамъиятӣ зарурати бознигарии илмии ин институт ҳамчун унсури муҳими низоми ҳуқуқӣ ба миён меояд, зеро уҳдадории ҳарбӣ на танҳо як талаботи ҳуқуқии ба зиммаи шаҳрванд гузошташуда, балки ҳамчун нишондиҳандаи сатҳи шуури ҳуқуқӣ, масъулияти шаҳрвандӣ ва омодагии ҷомеа барои ҳифзи манфиатҳои миллӣ баромад менамояд. Хамзамон, таҷрибаи таърихӣ собит месозад, ки мазмун ва шаклҳои ин уҳдадорӣ дар марҳилаҳои гуногуни рушди давлат вобаста ба омилҳои сиёсӣ, иҷтимоӣ ва ҳуқуқӣ тағйир ёфта, хусусиятҳои нав касб намудаанд, ки омӯзиши амиқи таърихӣ-ҳуқуқии онҳоро барои дарки қонуниятҳои рушди институт ва такмили асосҳои назариявии он муҳим мегардонад. Бинобар ин, баррасии фарогири назариявӣ ва таърихӣ-ҳуқуқии уҳдадории ҳарбӣ бо дарназардошти воқеияти муосир ва таҷрибаи пешқадами дохилӣ ва хориҷӣ дорои аҳамияти муҳими илмӣ ва амалӣ ба шумор меравад. Диссертатсия ва автореферати пешниҳодшуда ҷиҳати дифоъ дар шурои диссертстсионии 6D.КОА-018 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон мувофиқат мекунад.

2. Мавзуъ ва мазмуни таҳқиқи диссертатсионӣ бо шиносномаи ихтисоси 5.5.1. Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат мувофиқат мекунад. Мубрамии таҳқиқоти диссертатсионӣ дар он аст, рисола, нахустин таҳқиқоти ҳамаҷонибаи илмӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ки ба масъалаҳои назариявӣ ва таърихӣ-ҳуқуқии уҳдадории ҳарбӣ баррасӣ мекунад. Таҳқиқоти мазкур бар пояи дастовардҳои илми назарияи давлат ва ҳуқуқ, таърихи давлату ҳуқуқ, ҳуқуқи байналмилалӣ ва илми ҳуқуқи конститутсионӣ асос ёфтааст. Дар заминаи онҳо таҳлил ва баррасии уҳдадории ҳарбӣ ҳамчун яке аз институтҳои муҳими ҳуқуқӣ анҷом дода мешавад. Асоси назариявӣ инчунин аз осори олимони

маъруфи ватанӣ ва хориҷӣ, ки ба масоили уҳдадории шаҳрвандон, ҳуқуқу озодиҳои инсон, таъмини амнияти миллӣ ва сохтори низоми ҳарбӣ бахшида шудаанд, иборат мебошад.

3. Диссертант зимни омузиши мавзуъ 16 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 7 мақола дар маҷаллаҳои таҳризшавандаи Комиссияи олии аттетстаисонии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр намудааст, ки мазмуну муҳтавои таҳқиқотро инъикос мекунанд. Мақолаҳои илмии интишорёфтаи муаллиф ва теъдоди маводи чопшуда ба талаботи банди 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат менамоянд.

4. Автореферати диссертатсия (гунаи тоҷикӣ ва русӣ) фарогири мазмуну муҳтавои диссертатсия мебошад. Дар диссертатсияи Муминзода Маҳмадшариф Нозим истифодаи мавод бидуни ишора ба муллиф ё маъхаз ба назар намерасад. Ин аз риоя шудани банди 37-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ гувоҳӣ медиҳад.

Таҳқиқоти диссертатсионии мазкур аз муқаддима, се боб, ҳафт зербоб хулоса, тавсияҳо оид ба истофодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот ва рӯйхати адабиёт ташкил ёфта, дар асоси талаботи «Дастурамал оид ба Тартиби барасмиятдарории диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илм ва доктори илм, автореферат ҳо ва дигар маводи илмӣ (фармоиши раиси Комиссияи олии аттетстсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 7 декабри соли 2024, №493)» таҳия гардидааст.

Дар қисмати муқаддимаи диссертатсия муаллиф мубрамии мавзуъро асоснок карда, дараҷаи таҳқиқи мавзуи илмӣ, робитаи таҳқиқот бо барномаҳо (лоиҳаҳо), мавзуъҳои илмӣ, мақсади таҳқиқот, вазифаҳои таҳқиқот, объекти таҳқиқот, мавзуи таҳқиқот, асосҳои назариявии таҳқиқот, навгонии илмии таҳқиқот, нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда, аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот, мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ, саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот, тасвиб ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия, интишорот аз рӯйи мавзуи диссертатсия, сохтор ва хаҷми диссертатсияро таҳлил ва баррасӣ намудааст.

Диссертатсия ба талаботи банди 31,33,34 выа 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад. Диссертатсия аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои мазмун ва мантиқи ягонаи дохилӣ мебошад. Натиҷа ва нуктаҳои илмии барои ҳимоя пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон

медиҳанд.

5. Эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот бо таҳлилҳо, озмоишҳо, дурустии маълумотҳо, ҳаҷми кофии маводи диссертатсия ва мақолаҳо собит карда шудааст. Хулосаву тавсияҳо ба таҳлили илмии натиҷаҳои таҳқиқотҳои назариявӣ ва амалӣ асос ёфтаанд.

6. Вобаста ба ин, комиссияи экспертӣ ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи Муминзода Маҳмадшариф Нозим дар мавзуи «Масъалаҳои назариявӣ ва таърихӣ-ҳуқуқии уҳдадории ҳарбӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.1. Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат пешниҳод кардан мумкин аст.

Дар диссертатсия ва дигар ҳуҷҷатҳои пешниҳоднамудаи унвонҷӯй маълумоти ғайрисаҳеҳ, аз ҷумла дар бораи корхон аз чониби у чоптардида, мавҷуд намебошад.

Комиссияи экспертӣ диссертатсияи Муминзода Маҳмадшариф Нозим-ро дар мавзуи «Масъалаҳои назариявӣ ва таърихӣ-ҳуқуқии уҳдадории ҳарбӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.1. Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат баррасӣ намуда, дар асоси банди 60-и тартиб додани дараҷаҳои илмӣ

ҚАРОР КАРД:

1. Диссертатсияи Муминзода Маҳмадшариф Нозим дар мавзуи «Масъалаҳои назариявӣ ва таърихӣ-ҳуқуқии уҳдадории ҳарбӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.1. Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат дар шурои диссертатсионии 6D.КОА-018 назди Донишгоҳи милли Тоҷикистон ба ҳимоя кабул карда шавад.
2. Комиссияи экспертӣ муҳаққиқони зеринро, ки корҳои илмӣ-таҳқиқотиашон ба ихтисоси 5.5.1. Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат мувофиқ мекунад, ба ҳайси муқарризони расмӣ пешниҳод менамояд:

- **Одиназода Рамазон Сафар** – доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор, директори Маркази барномаҳои байналмилалии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- **Аламшозода Фаридун Аламшо** – номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент, муовини ректор оид ба илм ва инноватсияи Донишкадаи омӯзгории Тоҷикистон дар ноҳияи Рашт;

3. Ба ҳайси муассисаи пешбар – Донишгоҳи байналмилалии сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон таъин карда шавад.

4. Барои ҷойгир намудани эълон оид ба ҳимояи диссертатсия дар сомонаҳои Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон розигӣ дода шавад.

5. Барои чопи автореферат бо ҳуқуқи дастнавис (100 адад) ва ирсол гардидани он ба суроғаҳои таъиншуда иҷозат дода шавад.

Раиси комиссия:
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор
муовини аввал, муовини директори
иҷроня оид ба илм, инноватсия ва
муносибатҳои байналмилалии Филиали
Донишгоҳи давлатин Москва ба номи
М.В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе Диноршоҳ А.М.

Аъзои комиссия:
номзадии илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
дотсенти кафедраи назария ва
таърихи давлат ва ҳуқуқи ДМТ Шодиён Исматулло

номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
дотсенти кафедраи назария ва
таърихи давлат ва ҳуқуқи ДМТ Иброҳимзода Д.Қ.

Имзоҳои Диноршоҳ А.М., Шодиён Й. ва Иброҳимзода Д.Қ.-ро
ТАСДИҚ МЕКУНАМ:

Сардори Раёсати кадрҳо ва
корҳои махсуси ДМТ Шодихонзода Э.Ш.
«28» 03 2026 с.

Сардори шуъбаи сиёсати кадрӣ ва
корҳои махсуси филиали Донишгоҳи
давлатии Москва ба номи М.В.
Ломоносов дар шаҳри Душанбе Пирназар С.М.
«28» 03 2026 с.